

7099 SAYILI KANUN İLE TTK M. 585 HÜKMÜNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN ORTAKLARIN KÂR PAYI HAKKINA VE ALACAKLILARIN KORUNMASINA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE AMENDMENT TO THE TCC ARTICLE 585 MADE BY LAW NUMBER 7099 ON THE DIVIDEND RIGHT OF THE PARTNERS AND THE CREDITOR PROTECTION

Aybüke DEMİR YEŞİLBAĞ*

Makale Bilgi

Gönderi: 14/04/2022
Kabul : 14/10/2022

Anahtar Kelimeler

Limited Şirket,
Kâr Payı Hakkı,
Alacaklıların
Korunması.

Özet

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda bir sermaye şirketi olarak düzenlenen limited şirketlerde şirketin temel amacı, kazanç elde etmek ve bu kazancı ortakları ile paylaşmaktır. Nitekim limited şirket ortaklarının kâr payı hakkı da şirketin bu amacı ile uyumlu olup, ortakların mali hakları içinde önemli bir yere sahiptir. Öte yandan ortakların sahip olduğu bu hakkın kullanılması, kanun koyucu tarafından şirket malvarlığının ve alacaklıların korunması sebebiyle belirli şartlara bağlanmıştır. Ancak 7099 sayılı Kanun ile limited şirketlerin kuruluşunu düzenleyen TTK m.585 hükmünde değişiklik yapılarak, limited şirketin kuruluşunda taahhüt edilen nakdi sermaye paylarının en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi koşulunun kaldırılması ile yalnızca nakdi sermaye ile kurulan bir limited şirketin kuruluşundan itibaren yirmi dört aylık süre boyunca sermayesiz bir şekilde ticari faaliyet sürdürebilmesi mümkün kılınmıştır. Bu durum hem ortakların kâr payı hakkını hem de alacaklıların korunmasını olumsuz yönde etkilemiştir. Bu çalışmada limited şirketlerde 7099 sayılı Kanun ile yapılan değişikliğin ortakların kâr payı hakkına ve alacaklıların korunmasına etkisi incelenmiştir.

[10.21492/inuhfd.1103616](https://doi.org/10.21492/inuhfd.1103616)

Article Info

Received: 14/04/2022
Accepted: 14/10/2022

Keywords

Limited Liability
Companies,
Dividend Right,
Creditor Protection.

Abstract

The main purpose of limited liability companies, which are regulated as capital stock companies in the Turkish Commercial Code No. 6102, is to make profit and share this profit with the partners. In line with this, the dividend rights of the partners of the limited liability company are compatible with this purpose of the company and occupies an important place among financial rights of partners. On the other hand, using of this right by partners is subject to certain conditions enforced by the legislator on the grounds of capital maintenance and protection of creditors. However, the provision of Article 585 of the TCC, which regulates establishment of limited liability companies, was amended by Law No. 7099 and this amendment repealed the condition to pay at least twenty-five percent of the subscribed cash capital before the registration. Thus, it has been made possible for a limited company established with only subscribed cash capital to continue its commercial activities without capital for a period of twenty-four months following its establishment. Consequently, both dividend rights of shareholders and the protection of creditors were adversely affected. In this study, effect of the amendment by the Law No. 7099 on limited liability companies on the dividend right of partners and creditor protection has been examined.

 Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.

*Dr. Arş. Gör., *Ufuk Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı.*

Atıf Şekli | **Cite As:** DEMİR YEŞİLBAĞ Aybüke, "7099 Sayılı Kanun ile TTK m.585 Hükmünde Yapılan Değişikliğin Ortakların Kâr Payı Hakkına ve Alacaklıların Korunmasına Etkisi", İnÜHFD, 13(2), 2022, s. 433-446.

İntihal | **Plagiarism:** Bu çalışma intihal programında kontrol edilmiş ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | **This article has been controlled via a plagiarism software and reviewed by at least two blind referees.**

EXTENDED SUMMARY

With Law No. 7099 enforced in 2018, the provision of Article 585 of the TCC was amended and the condition to pay at least twenty-five percent of the subscribed cash capital before the registration was abolished. Thus, it has been made possible for a limited company established with subscribed cash capital to continue its commercial activities without capital for a period of twenty-four months following its establishment. The concerned amendment not only deferred the payment of minimum capital in limited companies, but also led to some negative consequences on issues such as the use of shareholder rights, protection of creditors, the stipulation of reserves, and the protection of the company from the first losses that may be encountered when it starts its commercial activities, and. This is due to the fact that the regulations in the legal capital system depend on the capital element of the company. Furthermore, the amendment by the Law No. 7099 makes it difficult to implement the provision of Article 519 of the TCC and results in the limited company shareholders being deprived of their first dividend right. Therefore, the concerned amendment has generated a situation contrary to the fundamental structure of capital stock companies. In this regard, it should be kept in mind that in limited companies which are capital stock companies, the main expectation of the partners from the company is to receive dividends, and the main purpose is to make a profit and share this profit. The consequences that emerged with the amendment by the law 7099 in terms of both creditors and partners, were rightly criticized in the Turkish legal doctrine.

While choosing the subject of the study, the question of what kind of consequences the amendment by Law No. 7099 could lead to in the implementation of the Art 608 of the TCC, was set out. The fact that this amendment which was enforced without taking any precautions by the legislature is bringing important consequences was crucial for the subject choice. In this context, the article aims to reveal the consequences on the dividend rights of the partners in limited companies by examining the effect of the amendment in the provision of Article 585 of the TCC by the law numbered 7099 in terms of the Turkish Law.

The legal problems caused by the amendment by Law No. 7099 have been directly scrutinized in the article titled “The Legal Problems Generated by Stock Corporation Without Capital and the Legal Remedies to Prevent Them” by Prof. Dr. Hasan Pulaşlı and in the article titled “The Effects of the Amendment Regarding the Payment of Cash Capital Share in Limited Liability Company Made by Law No. 7099 on the Voting Right and Dividend of the Shareholders” by Assistant Professor Hakan Bilgeç. These studies have aptly and rightfully studied the impact of the amendment by Law No. 7099 on the rights of partners. Furthermore, these studies have reviewed the domestic and foreign literature and have made use of monographs as well as principal studies on “company law”. In this study, the impact of Law No. 7099 on the dividend rights of partners in limited companies has been analyzed in detail with a specific focus on the existing theoretical debate concerning the legal status of the dividend rights of partners. Furthermore, the probable consequences of Law No. 7099 for the interests of creditors have been analyzed, taking into consideration the functions of subscribed capital in capital stock corporations.

In this qualitative research article, it has been found that the repeal of the condition to pay at least twenty-five percent of the subscribed cash capital before the registration has led to confusion in the implementation of regulations on dividend payments in limited companies and is not accurate for the principles of capital stock corporations. Moreover, considering the minimum capital amount of 10 thousand Turkish Lira designated by TCC Article 580, it has been concluded that the amendment does not have a major impact in terms of the protection of creditors, yet has a significant impact in terms of the rights of partners.

In the article, in parallel to other studies in the literature concerning the legal problems caused by this amendment issued by the legislator to ease the establishment of limited companies and reduce costs, a new resolution suggestion has been proposed. In that regard, it has been proposed that the adoption of a type of company similar to the “Entrepreneurial Company (Unternehmergeellschaft)” that exists in German Law as a subtype of the limited company, could serve as an alternative. It has also been underlined that the protective orders created by the order GmbHG §5 in German Law should be taken into consideration. This article aims to contribute to the solution of negative consequences caused by the amendment by Law No. 7099 in the implementation of limited companies, which have the highest number of types in Turkish commercial life. It is recommended that further studies on this issue should empirically support the literature by scrutinizing concrete examples.

I. GİRİŞ

TTK m.124 hükmünde ticaret şirketleri arasında sayılan limited şirketler, sermaye şirketi niteliğinde olup, tipik biçimde sermaye şirketlerinin temel özelliklerini taşımaktadırlar¹. Sermaye şirketlerinde şirket ortaklarının sorumluluklarının şirkete koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı olması ve limited şirketin kuruluşu için kanun koyucu tarafından belirlenen asgari sermaye miktarının anonim şirketlere kıyasla daha düşük olması sebebiyle limited şirketler, uygulamada sayıca en fazla bulunan şirket türü olarak karşımıza çıkmaktadır².

2018 yılında bir torba kanun olarak yürürlüğe giren 7099 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun³ ile limited şirketlerin kuruluşuna ilişkin olarak TTK m. 585 hükmünde değişiklik yapılmış ve limited şirketin kuruluşunda taahhüt edilen nakdi sermaye paylarının en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi koşulu kaldırılmıştır. Böylece limited şirketlerin nakdi sermaye olmadan kurulabilmesi mümkün hale gelmiştir.

Söz konusu değişiklik, limited şirketlere ilişkin bazı hükümlerin uygulamasında sermaye şirketlerinin yapısı ile çelişen bir takım hukuki sorunlar yaratmaya gebecektir. Nitekim şirketin sermayesiz olarak faaliyete başlayabilmesi anlamına gelen bu değişiklik, alacaklıların ve şirket malvarlığının korunmasını zayıflattığı gibi şirket ortaklarının en önemli mali haklarından biri olan kâr payı hakkında da olumsuz yönde etkileyecektir.

Bu makalede 7099 sayılı kanun ile TTK m.585 hükmünde yapılan değişikliğin, limited şirketlerde ortakların kâr payı hakkına ve alacaklıların korunmasına etkileri esas sermaye sisteminin amacı da dikkate alınarak incelenmiştir.

II. LİMİTED ŞİRKETLERDE NAKDEN TAAHHÜT EDİLEN PAYLARIN ÖDENMESİNE İLİŞKİN YASAL DÜZENLEME VE 7099 SAYILI KANUN İLE YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Limited şirketlerde nakden taahhüt edilen payların ödenmesi limited şirketlerin kuruluşu ve kurulma anını düzenleyen TTK m.585 hükmünde düzenlenmiş olup, hükme göre limited şirket, “kurucuların, kanuna uygun olarak düzenlenmiş bulunan sermayenin tamamını ödemeyi şartsız olarak taahhüt ettikleri, ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin huzurunda imzaladığı şirket sözleşmesinde limited şirket kurma iradelerini açıklamalarıyla” kurulacaktır. Kanun koyucu, bir sermaye şirketi olan limited şirketlerin kuruluşunda da anonim şirketlerdeki mevcut eğilimine paralel olarak güvenli kuruluşu tesis etmeyi amaçlamaktadır. Nitekim bu kapsamda TTK m.573 hükmü ile sermayenin belirli olduğu vurgulanmış, 6762 sayılı eTTK m.507 hükmü ile limited şirketler bakımından öngörülmesi olan 5.000 TL asgari sermaye miktarı, ekonomik gerekçeler değerlendirilerek TTK m.580 hükmü ile 10.000 TL olarak değiştirilmiş, aynı sermaye olabilecek değerler bakımından kısıtlama getirilmiş (TTK m.5 81) ve esas sermaye pay bedellerinin ödenmesi, ödeme yeri, ifa borcu, ifa etmemenin sonuçları, bedelleri tamamen ödenmemiş payların devri hususlarında TTK’nın anonim şirketlere ilişkin hükümlerinin limited şirketlere de kıyasen uygulanacağı hüküm altına alınmıştır (TTK m.585). Bununla birlikte limited şirketlere ilişkin olarak anonim şirketler hukukunda sermayenin oluşturulması ve sermayenin korunmasını sağlayan hükümlere de sıklıkla atıf yapılmıştır. Dolayısıyla 6102 sayılı TTK’nın genel mantığına uygun biçimde kanun koyucu, sermaye şirketi özelliği taşıyan limited şirketler açısından da başta alacaklılar olmak üzere menfaat sahiplerini korumayı amaçlamıştır.

Limited şirketlerde ortakların şirkete, nakdi veya ayni sermaye taahhüdünde bulunması mümkündür. Ortakların sermaye koyma borcu, söz konusu taahhütlerini limited şirket sözleşmesinde alenileştirmeleri ile doğacak; pay bedellerinin ödenmesine ilişkin hususlarda ise TTK m.585 hükmü uyarınca anonim şirketlere ilişkin hükümler kıyasen uygulanacaktır. Ancak 2018 yılında söz konusu hükme ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere, 7099 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile “Ancak nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi şartı limited şirketler bakımından uygulanmaz.” cümlesi eklenerek, limited şirketin kuruluşu esasında taahhüt edilen nakdi sermaye paylarının en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi koşulu kaldırılmış ve şirketin ortaklar tarafından taahhüt edilen nakdi sermaye ödenmeksizin kurulabilmesi sonucu yaratılmıştır⁴. Bir başka deyişle, değişiklik sonrasında limited şirket ortakları tarafından sermaye pay bedelleri şirketin kurulmasından itibaren 24 ay içinde ödenebileceğinden, kuruluşundan itibaren 24 aylık süre içerisinde şirketin sermayesiz bir şekilde faaliyet sürdürebilmesi mümkün hale gelmiştir⁵.

TTK m.585 hükmüne eklenen bu cümle plan ve bütçe komisyonu görüşmelerinde eklenmiş olduğundan, 7099 sayılı Kanun gerekçesinde söz konusu değişikliğe ilişkin bir açıklama

¹ Limited şirketlere ilişkin ayrıca bkz. ARSLANLI, Halil/DOMANIÇ, Hayri: Limited Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Cilt 3, Temel Yayınları, İstanbul 1989; ŞENER, Oruç Hami: Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara 2017; DİNÇ, Serhan: “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketin Unsurları ile Limited Şirketlerde Pay ve Ortak Kavramları”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, (29), 2017; AKINCI, Elif: “Tarihsel Perspektifte Limited Şirket Kavramı”, İstanbul Hukuk Mecmuası 76(2), 2018.

² Nitekim Ticaret Bakanlığı’nın 2021 Aralık Ayı Veri Bülteni’ne göre Türkiye’de aktif limited şirket sayısı 988.704 iken anonim şirket sayısı 163.433 tür.

https://ticaret.gov.tr/data/61d2a12f13b8761d788ed2a2/2021%20Y%C4%B1%C4%B1%20Aral%C4%B1k%20Ay%C4%B1%20Veri%20B%C3%BClteni_3.pdf (Erişim: 11.03.2022)

³ RG: 10.03.2018; 30356.

⁴ PULAŞLI, Hasan: “Sermayesiz Sermaye Şirketi ile Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar ve Bunlara Karşı Alınması Gereken Hukuki Önlemler”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 34(2), 2018; BİLGEÇ, Hakan: “7099 Sayılı Kanun ile Yapılan Limited Şirkette Nakdi Sermaye Payının Ödenmesine İlişkin Değişikliğin Ortakların Oy ve Kâr Payı Hakları Üzerindeki Etkileri”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 32(143), 2019, s.236.

⁵ PULAŞLI, s.13; BİLGEÇ, s.236.

bulunmamaktadır. Ancak Kanun'un genel gerekçesinden bu değişiklik ile şirket kuruluş işlemlerindeki maliyet ve sürenin azaltılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır⁶. Ancak bu durumun hem alacaklıların korunması hem de şirket esas sermayesine bağlanmış olan pay sahipliği haklarının kullanımında bazı hukuki sorunlara yol açabileceği kanaatindeyiz⁷. Nitekim söz konusu bu değişiklik Türk hukuk doktrinde de ağır eleştirilerle karşılanmış, Pulaşlı tarafından kaleme alınan makalede “bu değişiklik ile şirkete sermayesiz olarak kurulup ticari hayatta faaliyette bulunabilme imkânı tanındığını” belirtilmiştir. Yazar tarafından ayrıca, “Türk kanun koyucusunun hiçbir tedbir almaksızın söz konusu değişikliği yapması sebebiyle, öncelikle oy hakkının doğumuna, payın devrine, kâr payı ödenmesine, şirketin kendi payına iktisabına ilişkin hukuki sorunlar ortaya çıkacağı” da ifade edilmiştir⁸.

Doktrinde ileri sürülen bu görüşlere katılmakla birlikte bu makalenin konusu, TTK m.585 hükmünde yapılan değişikliğin limited şirketlerde ortakların kâr payı hakkına ve alacaklıların korunmasına etkileriyle sınırlandırılmıştır.

III. LİMİTED ŞİRKETLERDE ORTAKLARIN KÂR PAYI HAKKI VE TTK M.585 HÜKMÜNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN ORTAKLARIN KÂR PAYI HAKKINA ETKİSİ

A. Ortakların Kâr Payı Hakkı ve Hukuki Niteliği

Bir sermaye şirketi olarak limited şirket ortaklarının şirketten temel beklentisi kâr payıdır. Bu sebeple ortakların mali hakları içerisinde bulunan kâr payı hakkı, şirket ortaklarının şirkete koymuş oldukları sermayenin getirisini temsil etmektedir⁹. Ortakların bu beklentisi, limited şirketin kazanç elde ederek ortakları ile paylaşma amacı ile de uyum içindedir¹⁰. Kâr payı, Kanun'da veya şirket sözleşmesinde öngörülen şartlarla dağıtılabileninden, doktrinde kâr payının şarta bağlı bir talep hakkı verdiği kabul edilmektedir¹¹.

Bununla birlikte kâr payı hakkının hukuki niteliği -anonim şirketle bakımından- doktrinde bir takım tartışmalara sebep olmuştur¹². Konuya ilişkin görüş ayrılıkları kâr payı hakkının vazgeçilmez hak olarak mı yoksa müktesep hak olarak mı nitelendirileceği noktasında yaşanmıştır¹³. Konunun limited şirketler bakımından da ele alınabilmesi için anonim şirketlere ilişkin olara ileri sürülen bazı görüşlere değinmekte fayda görmekteyiz.

Vazgeçilmez haklar pay sahibinin onayıyla dahi vazgeçemeyeceği haklar şeklinde tanımlanabilecektir¹⁴. Doktrinde kâr payı hakkının vazgeçilmez nitelikte ve mali bir hak olduğunu ileri süren görüş uyarınca anonim şirketlerin temel amacı kazanç elde etmek ve bu kazancı paylaşmaktır olduğundan bu zorunluluktan doğan kâr payı hakkı, pay sahibinin vazgeçilemez nitelikteki hakkını ifade etmektedir¹⁵. Kâr payı hakkının vazgeçilmez nitelikte bir hak olarak kabul edilebilmesi için pay sahibinin rızası halinde dahi sınırlandırılmaması ve ortadan kaldırılamaması gerekir¹⁶. Nitekim “vazgeçilmez nitelikteki hakları ihlal eden ve bunların kullanılmasını kısıtlayan, sınırlayan veya ortadan kaldıran yönetim kurulu kararları ile genel kurul kararları batıldır” (TTK m.391/1.c; TTK m.447/1.a). Dolayısıyla kâr payı hakkının vazgeçilmez nitelikte bir hak olarak nitelendirilmesi konusunda hakkın sınırlandırılıp sınırlandırılmayacağına bakmak gerekir¹⁷. Anonim şirketlere ilişkin olarak doktrinde TTK m.478 hükmüyle kâr payında imtiyaz tanınmasının kabulü¹⁸ ve TTK m.503

⁶ <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss518.pdf> (Erişim: 08.04.2022); PULAŞLI, s.13.

⁷ Aynı görüş için bkz. PULAŞLI, s.13 vd; BİLGEÇ, s.236. Esas sermayenin alacaklıların başlıca teminatını teşkil etmesi sebebiyle karşılığının da tam olarak ifasının gerektiği yönünde bkz. ARSLANLI/DOMANIÇ, s.115.

⁸ PULAŞLI, s.14,15,16 vd.

⁹ ŞENER, s.490; GÜRBÜZ USLU, Aslı E: Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kâr Payı Alma Hakkı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2016, s.2; BİLGEÇ, s.248; AYHAN, Rıza/ÇAĞLAR, Hayrettin/ÖZDAMAR, Mehmet: Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 3. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2021, s.350; SENGİR, Turgut: “Anonim Ortaklarda Kâr Payı Hakkı”, BATİDER, VII(1), 1973, s.77. Kârın, payın periyodik verimleri olduğu yönünde bkz. ARSLANLI, Halil: Anonim Şirketler, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1959.

¹⁰ ARSLANLI/DOMANIÇ, s.454-455. Sermaye şirketlerinde temel olan kazanç elde ederek ortaklar ile paylaşma amacından feragat edilmesinin mümkün olmadığı yönünde bkz. POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin: Ortaklıklar Hukuku I, 15. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021, s.899.

¹¹ ARSLANLI, Anonim Şirketler, s.198; AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s.350.

¹² GÜRBÜZ USLU, s.96 vd; YANLI, Veliye: “Yeni Ticaret Kanunu ve Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı”, BATİDER, 30(1), 2014, s.15-17; AYTUĞAR, Bilge: “Anonim Şirketlerde Kâr Payı ve Kâr Payı Avansı Dağıtım Hakkında 7244 Sayılı Kanun ile Öngörülen Tedbirler”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 11(2), 2020, s.398.

¹³ Terminoloji sorununa dair ayrıntılı bilgi için bkz. KIRCA, İsmail/ŞEHİRALİ ÇELİK, Ferzan H/MANAVGAT, Çağlar: Anonim Şirketler Hukuku, C.2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2016, s.21 vd; POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s.868, 870e.; GÜRBÜZ USLU, s.99-97; AYTUĞAR, s.398; PULAŞLI, Hasan: Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 4.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2016, s.799.

¹⁴ POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s.868, 870; GÜRBÜZ USLU, s.99-97; AYTUĞAR, s.398; PULAŞLI, Şirketler Hukuku, s.799.

¹⁵ Anonim şirket kâr elde etmek ve dağıtmak nihai amacını terk edemeyecek, kısmen veya tamamen saptıramayacağı konusunda bkz. POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, p.898a; Aksi görüş için bkz. AYTUĞAR, s.399. Bir hakkın vazgeçilemez olup olmadığının tespitinde, pay sahibinin o hak üzerinde tasarruf yetkisine sahip olup olmadığına bakılması gerektiğine ilişkin bkz. KIRCA(ŞEHİRALİ ÇELİK/MANAVGAT), s.42.

¹⁶ Aynı yönde bkz. AYTUĞAR, s.398; GÜRBÜZ USLU, s.104.

¹⁷ AYTUĞAR, s.398.

¹⁸ TTK'nın limited şirketlere ilişkin hükümlerinde TTK m.478 benzer bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak limited şirketlere ilişkin çeşitli hükümlerde imtiyazlı paylar kavramı geçmektedir. Nitekim şirket sözleşmesinde bulunması gereken kayıtların düzenlenmiş olduğu TTK m.576/1.c ve şirket sözleşmesinin tescilini düzenleyen TTK m.587/1.j hükmünde imtiyazdan söz edilmektedir. Benzer şekilde TTK m.621/1.b. hükmünde oyda imtiyazlı paylar kavramına yer verilmiştir. Limited şirketlerde imtiyazların kapsamı ve imtiyazlı payların hangi kurallara bağlı olacağı sorununa ilişkin olarak anonim şirket hükümlerinin kıyasen uygulanabileceği yönünde bkz. ÇOŞTAN, Hülya: “Limited Şirkette Oyda İmtiyazlı (!) Paylar ve İmtiyazlı Paylar”, Ankara Barosu Dergisi, 4, 2012, s.88.

hükmü ile intifa senedi sahiplerine net kâr katılma hakkı verilmesi sebebiyle pay sahiplerinin kâr payı hakkının genel kurul çoğunluk kararıyla belirli ölçülerle sınırlanabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca TTK m.519/2.c hükmünde ikinci genel kanuni yedek akçenin ayrılmasına ilişkin şartların düzenlendiği, bu sebeple ikinci kanuni yedek akçe ayrılmayacak ise şirket bakımından yüzde beş oranında kâr payı dağıtma zorunluluğundan da bahsedilemeyeceği belirtilmiştir¹⁹. TTK m.519 hükmünün TTK m.610 hükmünün atıyla limited şirketlere de uygulanacağı ve limited şirketlerde de TTK m.584 ve TTK m.587/1.g hükmü uyarınca intifa senetlerinin çıkarılmasının mümkün olduğu ve hükmün atıyla intifa senetlerine ilişkin olarak anonim şirket hükümlerinin kıyasen uygulanacağı göz önünde bulundurulduğunda, limited şirketlerde de ortakların kâr payı hakkının vazgeçilemez bir hak niteliğinde olmadığını söylemek mümkündür.

Kâr payı hakkının müktesep hak olup olmadığı noktasında ise öncelikle şunu belirtmekte fayda vardır. eTTK'nın aksine 6102 sayılı TTK'da müktesep hak kavramı tanımlanmamış ve bu haklar sayılmamış olsa da kavram olarak varlığını muhafaza ettirmektedir²⁰. Müktesep hak, değiştirilmesi veya kaldırılmasında pay sahibinin rızası aranarak hakları ifade etmekle birlikte müktesep hakların mutlak ve nispi müktesep haklar ayrımına tabi tutulduğu görülmektedir. Buna göre pay sahibinin rızası olmaksızın mutlak müktesep haklara müdahale edilmesi mümkün değilken; nispi müktesep hakların belirli şartlar altında ve hak sahibinin rızası olmadan sınırlandırılması mümkündür²¹. Doktrinde, kâr payı hakkını nispi müktesep hak olarak değerlendiren görüşler mevcuttur²². Buna göre kâr payının dağıtılıp dağıtılmayacağına, dağıtılacaksa miktarına ilişkin genel kurul kararı esas sözleşmede kararlaştırılmadıkça kanunda öngörülen çoğunluğa tabidir. Bu sebeple mutlak müktesep hak olarak esas sözleşmede düzenlenmediği sürece kâr payı hakkı, alelade bir hak olarak da nitelendirilmemelidir. Ancak genel kurulun kâr payı dağıtılmamasına ilişkin kararını her zaman oy çokluğu ile alması, şirketin kuruluş amacıyla ve ortakların menfaatleriyle bağdaşmadığından ve kâr dağıtmama kararında tüm pay sahiplerinin menfaatlerinin gözetilmesi gerektiğinden; ilk kâr payı hakkının belirli şartlar altında korunduğu ve nispi müktesep hak niteliği taşıdığı ileri sürülmüştür²³. Benzer şekilde TTK m.523 hükmünden hareketle Kanun'da belirtilen durumlarda ikinci kâr payı hakkının da ihtiyari yedek akçe ayrılması gereğiyle sınırlandırılacağı ve belirli şartlar altında korunması sebebiyle nispi müktesep hak niteliğinde olduğu ifade edilmiştir²⁴. Söz konusu bu hükümler TTK m.610 hükmünün atıyla limited şirketlere de uygulanacağından belirtilen hususlar limited şirket ortaklarının kâr payı hakkı bakımından da ileri sürülebilecektir. Benzer şekilde limited şirketlerde de genel kurul:

“Zararların karşılanması için gerekirse, şirketin gelişimi için yatırım yapılması ihtiyacı ciddi bir şekilde ortaya çıkmışsa ve bütün ortakların menfaati haklı gösteriyorsa, kanun ya da şirket sözleşmesinde öngörülmeveyen veya öngörüleni aşan tutarlarda yedek akçelerin ayrılmasına karar verebilecektir” (TTK m.608/3).

Bu durumlarda limited şirket ortaklarının kâr payı hakkı yalnızca hükümde belirtilen sebeplerle ve şirket sözleşmesi ile ihtiyari yedek akçe ayrılması suretiyle sınırlandırılabilir. Söz konusu düzenleme ile kanun koyucu tarafından ortakların kâr payı hakkının sınırlandırılması belirli şartlara bağlı kılınarak korunmuştur²⁵.

Nihayet kâr payı hakkının hukuki niteliğine ilişkin ileri sürülen bir diğer görüş ise bu hakkın ne vazgeçilmez ne de müktesep hak olduğudur. Bu görüşü savunanlara göre kâr payı hakkı ancak esas sözleşmede belirtilmesi halinde müktesep hak niteliği kazanacaktır²⁶. Nitekim kâr payı dağıtım kararı genel kurul tarafından olağan nisaplarla alınacak olup, kâr payı dağıtılmamasına ilişkin bir karar mahkeme tarafından iptal edilmediği sürece karara olumsuz oy kullanan ortaklar bakımından da etkili

¹⁹ AYTUĞAR, s.399; GÜRBÜZ USLU, s.94; “TTK m.519 f.2 (c) bendinin, pay sahiplerine her yıl asgari bir oranda temettü dağıtılmasını öngören bir düzenleme değil, hangi halde ikinci tertip yedek akçe ayrılmasının gerekli olduğunu belirleyen bir hüküm olduğu” yönünde bkz. YANLI, s.18-23.

TTK m.519 hükmü TTK m.610 hükmünün atıyla limited şirketlere de uygulanacaktır.

²⁰ TTK m.452 hükmü gereğince “müktesep hakları yetersiz bir şekilde tanımlayan ve müktesep hakları sayan eTTK m.385 hükmünün 2. fıkrasının yanlış anlamalara yol açması sebebiyle çıkarıldığı” belirtilmiştir. TTK madde gerekçeleri için bkz. <https://www.ticaretkanunu.net/gerekce/> (Erişim: 07.09.2022).

6762 sayılı TTK m.385/2 hükmünde müktesep haklar; “kanun veya esas mukavele hükümlerine göre umumi heyet ve idare meclisi kararlarına tabi olmayan yahut umumi heyetin toplantılarına iştirak hakkından doğan, hususiyetle azalık, rey kullanmak, iptal davası açmak, kâr payı almak ve tasfiye neticesine iştirak etmek gibi haklardır” şeklinde tanımlanmıştır. POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, p.866; GÜRBÜZ USLU, s.96.

²¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. KIRCA(ŞEHİRALİ ÇELİK/MANAVGAT), s.26 vd; AYTUĞAR, s.398. Buna karşın Tekinalp, “müktesep hak tanımından çıkan bir sonucun da mutlak/nispi müktesep hak sınıflandırılmasının artık yapılamayacağı olduğu ve tüm müktesep hakların mutlak olduğunu” ifade etmiştir. POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, p.868; Nispi müktesep haklar kavramının artık terk edilmesi gerektiği yönünde bkz. KIRCA(ŞEHİRALİ ÇELİK/MANAVGAT), s.31.

²² “eTTK döneminde anonim şirketlerde kâr payı almak hakkının genel kurul kararlarına tabi olmayan müktesep hak olarak değerlendirildiği ve hükmün limited şirketlere de uygulanacağı” yönünde bkz. ARSLANLI/DOMANİÇ, s.452.

²³ AYTUĞAR, s.399; Benzer yönde bkz. SENGİR, s.84-85.

²⁴ Nitekim Yargıtay. 11.HD. 28.04.2015; E.2015/994, K.2015/5904 eTTK kapsamında verdiği kararında, “şirketin nihai amacının kâr elde edip ortaklara dağıtması esas olmakla birlikte ana sözleşmeye konulacak hükümler yanında kanunda gösterilen nedenler bu genel ilkenin istisnalarını oluşturduğunu, bu istisnaların en önemlisinin 6762 sayılı eTTK'nın 469/2. maddesindeki düzenleme olduğunu, anılan düzenleme gereğince şirketin devamlı inkişafı ve mümkün mertebe istikrarlı kâr dağıtımını temin bakımından ana sözleşmede zikredilenlerden başka yedek akçeler ayrılmasına şirket genel kurulunca karar verilebileceğini ifade etmiştir. Kararın devamında ise kâr payının nispi müktesep hak olduğu ve mülga eTTK'nın 469/2. maddesinin TTK m.385 hükmünü bertaraf etmediği, gerektiğinde uygulanması mümkün istisnai bir nitelik taşıdığı” vurgulamıştır. AYTUĞAR, s.399; YANLI, s.24.

²⁵ AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s.458; PULAŞLI, Şirketler Hukuku, s.800.

²⁶ “Esas sözleşmeye hüküm konulması halinde pay sahibinin kâr payı alma hakkının esas sözleşmesel müktesep hak olarak tanınmasının mümkün olduğu” yönünde bkz. GÜRBÜZ USLU, s.105. Benzer yönde BİLGEÇ, s.250.

olacaktır²⁷.

Yukarıda belirttiğimiz görüşler her ne kadar kâr payı hakkının hukuki niteliğini anonim şirketler temelinde ele almış olsa da; limited şirketlerde ortakların kâr payı hakkına ilişkin olarak TTK m.610 hükmü ile anonim şirketler hükümlerine atıf yapılmıştır. Dolayısıyla söz konusu görüşleri limited şirketler açısından değerlendirmek gerekirse, biz de kâr payı hakkının nispi müktesep hak niteliği taşıdığı görüşüne katılmaktayız²⁸. Zira yalnızca sermaye şirketlerinin temel yapısından ve kuruluş amacından yola çıkılarak kâr payı hakkını vazgeçilmez hak olarak değerlendirmek, hakkın TTK'ya uygun biçimde ve belirli şartlar altında sınırlanabildiği durumları göz ardı etmek anlamına gelecektir²⁹.

B. Dağıtımın Şartları

TTK'da limited şirketlerde kâr payı hakkı m.608 hükmünde düzenlenmiş olup, hükme göre “kâr payı sadece net dönem kârından ve bunun için ayrılmış yedek akçelerden dağıtılabilecektir”. Limited şirketlerde kâr payı kural olarak nakdi olarak dağıtılsa da, bir kısmının nakit bir kısmının aynı olarak dağıtılması da mümkündür³⁰. Ortakların kâr payı hesaplamasında ise finansal tablolar ve yedek akçelerle ilgili olarak TTK m.610 hükmü uyarınca anonim şirketlere ilişkin 514 ilâ 527 nci madde hükümleri limited şirketlere de uygulanacaktır.

Limited şirketlerde ortaklara kâr payı dağıtılabilmemesinin ilk şartı, kâr payının yalnızca net dönem kârından ve bunun için ayrılmış yedek akçelerden dağıtılabilmesidir. TTK'da net dönem kârına ilişkin bir tanım yapılmamış olup, net dönem kârı yıllık bilançoya göre elde edilen kârden bilanço zararının, masrafların, vergilerin ve mali yükümlülüklerin düşülmesinden sonra kalan kârı ifade etmektedir³¹. Bir başka deyişle limited şirket bilançosunda geçmiş yıl zararı varsa kâr dağıtılamayacaktır³². Kanun koyucu bu koşul ile tıpkı anonim şirketlerde olduğu gibi sermayenin korunması ve pay sahiplerine iadesinin önüne geçmeyi amaçlamaktadır. Zira kâr dağıtımının kanun koyucu tarafından sınırlandırılmasının sebebi kural olarak sermayenin iadesinin yasak olmasıdır. Böylece limited şirket malvarlığının ortaklara iade edilerek azalmasının önüne geçilecek ve şirket alacaklıları korunacaktır³³.

Hüküm uyarınca limited şirketin net dönem kârının hesaplanmasından sonra kanuni ve ihtiyari akçelerin ayrılması ve dağıtımın kâr dağıtımını için ayrılmış olan yedek akçelerden yapılması gerekmektedir³⁴. Nitekim TTK m.608/1 hükmünün ikinci cümlesi uyarınca “Kâr payı dağıtımına ancak, kanun ve şirket sözleşmesi uyarınca ayrılması gereken kanuni yedek akçelerle, şirket sözleşmesinde öngörülmüş yedek akçeler ayrıldığı takdirde karar verilebilecektir”. Dolayısıyla kanunen ayrılmak zorunda olan yedek akçeden (kanuni yedek akçe) kâr payı dağıtılması mümkün değildir.

Limited şirketlerde kâr payı dağıtım rejiminin anlaşılabilmesi için yedek akçe (Rücklagen) kavramına da kısaca değinmek gerekmektedir.

1. Yedek Akçe Kavramı ve Türleri

Doktrinde yedek akçe, “*esas sermaye tutarını aşan net malvarlığı*” olarak tanımlanmaktadır³⁵. Yedek akçeler, ayrılmalarının zorunlu olup olmamasına göre kanuni veya ihtiyari yedek akçe, bilançodaki durumlarına göre ise açık veya gizli yedek akçe olarak türlere ayrılabilir. Buna göre, açık yedek akçe anonim şirket bilançosuna dayanan ve şirket bilançosunda gösterilen yedek akçeyi ifade ederken, gizli yedek akçe (Stille Rücklagen) miktarı belirli olmayan ve bilançoda doğrudan gösterilmeyen yedek akçe türünü ifade etmektedir³⁶.

Yedek akçelerin türleri bakımından en sık karşılaşılan ve TTK tarafından da benimsenmiş olan diğer bir ayırım ise kanuni ve ihtiyari yedek akçe ayırımıdır³⁷. Şirket tarafından kanunen ayrılmak

²⁷ BİLGEÇ, s.250.

²⁸ Kâr payı hakkının nispi müktesep hak olduğu yönünde bkz. Yargıtay 11.HD. 30.10.2017; E.2016/3145, K.2017/5875.

²⁹ Ancak şirket sözleşmesinde ya da genel kurul kararında kâr payı dağıtılmasından tamamen vazgeçilmesi halinde bu hüküm veya kararın, şirketin temel yapısını bozması sebebiyle TTK m.447/1.c hükmü uyarınca batıl kabul edilmesi gerektiği yönünde bkz. AYTUGAR, s.399.

³⁰ “Bu şekilde ifanın özellikle ortaklar bunu kabul etmişlerse veya ifa edilecek mallar kolaylıkla paraya çevrilebilecek piyasada cari değeri olan mallardansa söz konusu olabileceği” yönünde bkz. ŞENER, s.491. Kârın hissedara kural olarak nakden ödenmesi gerektiği yönünde bkz. ARSLANLI, s.203; SIFFERT, Rino/MARC, Pascal Fischer/MARTIN, Petrin: GmbH-Recht: Revidiertes Recht der Gesellschaft mit Beschränkter Haftung (Art 772-827 OR), Stämpfli, Bern 2008, Art 798, N.5.

³¹ POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, p.902; GÜRBÜZ USLU, s.13; YANLI, s.8.

³² ŞENER, s.491; ARSLANLI, Anonim Şirketler, s.201; POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, p.902; SEVİ, Ali Murat: Anonim Ortaklıkta Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasağı, Seçkin Yayınları, Ankara 2013, s.505. “Pay sahiplerine kâr payı dağıtılabilmemesi için ilgili dönemde şirketin kâr etmesi gerektiği, şirket o dönemi zararla kapatsa dahi zararların indirilmesinden sonra kalan serbest yedek akçelerden dağıtım yapılmasının mümkün olduğu” yönünde bkz. YANLI, s.8.

³³ VEIL, Rüdiger: “Capital Maintenance- The Regime of the Capital Directive versus Alternative Systems”, in Legal Capital in Europe, Lutter, Marcus (ed.), De Gruyter Recht, Berlin 2002, s.77; DRINKUTH, Henrik: Die Kapitalrichtlinie- Mindest- oder Höchstnorm?, O. Schmidt, Köln 1998, s.184.

³⁴ ŞENER, s.491; BİLGEÇ, s.249; Anonim şirketlerde kâr payı dağıtımının düzenlendiği TTK m.509 hükmünde kanun koyucu, limited şirketlerden farklı olarak kâr dağıtımının, kâr dağıtımını için ayrılmış yedek akçeler yerine, serbest yedek akçelerden dağıtılabileceğini düzenlemiştir. POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, p.902a.

³⁵ Yedek akçelerin tanımı ve benzer kavramlardan farklı için ayrıca bkz. BEZZENBERGER, Tilman: Das Kapital Aktiengesellschaft: Kapitalerhaltung-Vermögensbindung Konzernrecht, Otto Schmidt, Köln 2005, s.20; GÜRBÜZ USLU, s.16; TÜRK, Ahmet: “Anonim Ortaklıkta Gizli Yedek Akçeler”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 4(2), 2002, s.174; AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s.350 vd; MOSCH, Jan Christoph: Kapitalschutz ohne Kapital. Die Haftung der Gesellschafter am Beispiel der englischen Private Limited Company und der Europäischen Privatgesellschaft (EPG/SPE) bei IFRS-Bilanzierung, Duncker & Humblot, 2013, s.337; BAUER, Marcus: Gläubigerschutz durch eine formelle Nennkapitalziffer - Kapitalgesellschaftsrechtliche Notwendigkeit oder überholtes Konzept?, Peter Lang, Frankfurt am Main 1995, s.217.

³⁶ TÜRK, s.175.

³⁷ YANLI, s.9-10; GÜRBÜZ USLU, s.21 vd. Genel kanuni yedek akçe ve ortaklığın iktisap ettiği kendi payları için ayrılan yedek akçeler (diğer kanuni yedek akçeler) ayırımı için bkz. ŞENER, s.493 vd.

zorunda olan yedek akçe kanuni yedek akçeyi ifade ederken, kanunen zorunlu olmayan ve fakat esas sözleşmede belirtilmesi halinde ayrılması gereken yedek akçeler ise ihtiyari yedek akçeyi ifade etmektedir³⁸.

Limited şirketlerde de tıpkı anonim şirketlerde olduğu gibi kanuni yedek akçeler kâr payı dağıtımlarını sınırlayarak, kanunen bağlı malvarlığını tespit etmektedir. Limited şirketler bakımından kanuni yedek akçenin ne şekilde ayrılacağına ilişkin ise TTK m.610 hükmü uyarınca TTK m.519 hükmüne atıf yapılmıştır. Buna göre “yıllık kârın yüzde beşi, ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine ulaşmaya kadar, genel kanuni yedek akçeye ayrılmalıdır” (TTK m.519/1). Hükmün birinci fıkrası uyarınca belirtilen sınıra ulaşıldıktan sonra ise kanun koyucu:

“Yeni payların çıkarılması dolayısıyla sağlanan primin, çıkarılma giderleri, itfa karşılıkları ve hayır amaçlı ödemeler için kullanılmamış bulunan kısmının, iskat sebebiyle iptal edilen pay senetlerinin bedeli için ödenmiş olan tutardan, bunların yerine verilecek yeni senetlerin çıkarılma giderlerinin düşülmesinden sonra kalan kısmının ve pay sahiplerine yüzde beş oranında kâr payı ödendikten sonra, kârdan pay alacak kişilere dağıtılacak toplam tutarın yüzde onunun genel kanuni yedek akçeye ekleneceğini”

ifade etmiştir. Ayrıca,

“Genel kanuni yedek akçe limited şirket esas sermayesinin yarısını aşmadığı takdirde, sadece zararların kapatılmasına, işlerin iyi gitmediği zamanlarda işletmeyi devam ettirmeye veya işsizliğin önüne geçmeye ve sonuçlarını hafifletmeye elverişli önlemler alınması için kullanılabilir” (TTK m.519/3).

Dolayısıyla genel kanuni yedek akçe, esas sermayenin yarısını aştığı takdirde, serbest malvarlığı olacaktır³⁹.

Bununla birlikte limited şirket sözleşmesi ile ihtiyari yedek akçe ayrılması da mümkündür. Yine TTK m.610 ile anonim şirketlere ilişkin TTK m.521’e yapılan atıf uyarınca şirket sözleşmesine, yedek akçeye yıllık kârın yüzde beşinden fazla bir tutarın ayrılacağı ve yedek akçenin ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine aşabileceğine ilişkin bir hüküm konabilecektir. Bununla birlikte şirket esas sözleşmesi ile başka yedek akçe ayrılması da öngörülebilir ve bunların özgülleme amacıyla harcama yolları ve şartları belirlenebilir.

Yine limited şirket genel kurulu tarafından da ihtiyari yedek akçe ayrılması mümkün olup şartları TTK m.608/3 hükmünde düzenleme altına alınmıştır. Hükmü göre:

“Şirket genel kurulu, kanun ya da şirket sözleşmesinde öngörülme veya öngörüleni aşan tutarlarda yedek akçelerin ayrılmalarına sadece, zararların karşılanması için gerekliyse, şirketin gelişimi için yatırım yapılması ihtiyacı ciddi bir şekilde ortaya konulmuşsa ve bütün ortakların menfaati böyle bir yedek akçe ayrılmasını haklı gösteriyorsa karar verebilecektir. Ayrıca bu hususların şirket sözleşmesinde açıkça belirtilmesi gerekmektedir.”

Kanuni yedek akçeler şirket bakımından bağlı malvarlığını temsil etmektedirler. Ayrıca bazı yedek akçeler de şirket sözleşmesi ya da genel kurulca belirli bir amaca özgülenerak bağlı yedek akçeler haline getirilebilir⁴⁰.

C. Kâr Payı Dağıtım Kararının Alınması

Limited şirketler bakımından genel kurulun yetkileri TTK m.616 hükmünde düzenlenmiş olup, hükmü göre “yıllık finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun onaylanması, kâr payı hakkında karar verilmesi ve kazanç paylarının belirlenmesi, genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır⁴¹”. Dolayısıyla şirket bilançosuna göre kârın var olması halinde ortaklara kâr payı dağıtılmasına şirket genel kurulunca karar verilmesi gerekmektedir⁴².

Genel kurulun kâr payı dağıtılmasına ilişkin kararı Kanun’da ayrıca bir hüküm bulunmaması sebebiyle olağan karar alma yeter sayılarına tabiidir. Söz konusu karar, şirket sözleşmesinde aksi öngörülmedikçe toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınacaktır (TTK m.620). Genel kurul, şirketin net dönem kârının ve kâr dağıtımını için yedek akçelerin bulunduğunu tespit ettikten sonra kâr payı dağıtımının yapıp yapılmayacağına karar verecektir. Eş deyişle, limited şirketlerde kâr payı dağıtımına ilişkin TTK m.608 hükmündeki şartların gerçekleşip gerçekleşmediği genel kurulun denetimindedir.

Kâr payı dağıtılmasına ilişkin genel kurul kararı neticesinde şirket ortakları bakımından bir talep ve dava hakkı ortaya çıkmaktadır. Öte yandan şirket kâr etmiş olsa bile genel kurul, dağıtım kararı

³⁸ GÜRBÜZ USLU, s.19 vd; MOSCH, s.414; BEZZENBERGER, s.21; KARAYALÇIN, Yaşar: “Mecburi-Kanuni Yedek Akçeler ve Kullanılması”, BATİDER 4(3),1968; AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s.351. Bununla birlikte TTK m.523/3 hükmü uyarınca, “esas sözleşmede hüküm bulunmasa bile, genel kurul, şirketin işçileri için yardım sandıkları ve diğer yardım örgütleri kurulması veya bunların sürdürülebilmesi amacıyla veya diğer yardım ve hayır amaçlarına hizmet etmek üzere, bilanço kârından yedek akçe ayırabilecektir”.

³⁹ ŞENER, s.494; GÜRBÜZ USLU, s.25-26; YANLI, s.14.

⁴⁰ ŞENER, s.496.

⁴¹ Genel kurulun yıllık kâr üzerinde tasarrufta bulunurken tamamen serbest olmadığı zira, genel kurulun şirketin kârını kullanma konusundaki takdir yetkisinin hem kanun hem de esas sözleşme hükümleri ile sınırlandırıldığına ilişkin olarak bkz. YANLI, s.24. Benzer yönde bkz. AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s.351.

⁴² Kanunun lafzi yorumu itibarıyla, ortakların kâr payının ancak söz konusu genel kurul kararı ile muaccel hale gelerek talep ve dava edilebileceği yönünde bkz. ŞENER, s.499; ARSLANLI/DOMANIÇ, s.463-466; ARSLANLI, Anonim Şirketler, s.198 ve 202; POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, p.914; AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s.352; PULAŞLI, Şirketler Hukuku, s.799-800. SIFFERT/FISCHER/PETRIN, Art 798, N.11. Benzer şekilde Yargıtay 11.HD. 06.02.2020; E.2018/3914, K.2020/997 kararına konu olan uyuşmazlıkta istinaf mahkemesi, “sadece kârın varlığının ortakların kâr payını talep etmesi bakımından yeterli olmadığını, genel kurul tarafından dağıtım kararı verilmedikçe kâr payının muaccel hale gelmeyeceğini, genel kurulun kâr payı dağıtımına ilişkin kararı ile birlikte ortakların ortaklığa karşı bir talebinin ortaya çıkacağını belirtmiş” ve ilgili karar Yargıtay tarafından onanmıştır.

almak zorunda değildir⁴³. Zira TTK m.608/3 hükmü uyarınca gerekli koşullar sağlandığı takdirde bağlı yedek akçe ayrılması mümkün olduğu gibi söz konusu koşullar gerçekleşirse dahi genel kurul tarafından mevcut kârın yedek akçeye ayrılarak kâr dağıtımı yapılmayacağı kararı verilmesi mümkündür. Ancak bu durumda olumsuz oy kullanmış olan ortaklar tarafından söz konusu karara karşı iptal davası açılabilir (TTK m.622 ve TTK m.445). Hatta iptal kararına rağmen genel kurulca kâr payı dağıtımına karar verilmez veya sembolik bir dağıtım kararı verilirse; somut olayın şartlarına göre limited ortaklıklar bakımından haklı sebeple çıkma (TTK 638/2) veya şirketin haklı sebeple feshi davası (TTK m.636/3) gündeme gelebilecektir⁴⁴.

D. TTK m. 585 Hükmünde Yapılan Değişikliğin Ortakların Kâr Payı Hakkına Etkisi

7099 sayılı Kanun ile TTK m.585 hükmünde yapılan değişiklik ortakların kâr payı bakımından etkisini TTK m.610 hükmünün atfıyla limited şirketlere de uygulanacak olan TTK m.519 kapsamında kanuni yedek akçenin ayrılması konusunda ve ortaklara yapılacak birinci kâr payının belirlenmesinde göstermektedir.

Önceki başlıklarda da belirttiğimiz üzere limited şirketlerde limited şirketlerde kâr payı dağıtımına ilişkin temel şartlar TTK m.608/1 hükmü ile belirlenmiş olup, kâr payı yalnızca net dönem kârından ve bunun için ayrılmış yedek akçelerden dağıtılabilecektir. Kanunen ayrılması gereken yedek akçelere ise TTK m.610 hükmünün atfıyla TTK m.519 hükmü uygulanacaktır⁴⁵. Dolayısıyla kâr payı dağıtımının yapılabilmesi için kanuni yedek akçelerin ayrılmış olması gerekmektedir. Kanuni yedek akçelerin hangi miktarda ayrılacağı ise anonim şirketlere ilişkin olarak TTK m.519/1 hükmü ile düzenlenmiş olup, bu hüküm TTK m.610 atfıyla limited şirketlere de uygulanacaktır. Buna göre, “yıllık kârın yüzde beşi, ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine ulaşıncaya kadar genel kanuni yedek akçeye ayrılması gerekmektedir”. Ancak 7099 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik neticesinde bir limited şirketin nakdi sermaye ile kurulması halinde ortakların sermaye paylarını ödeme yükümlülüğü söz konusu olmayacağından ortada ödenmiş bir sermayeden söz edilemeyecek, dolayısıyla TTK m.519/1 hükmüne göre yedek akçe ayrılması da mümkün olmayacaktır⁴⁶. TTK m.519/1 hükmüne göre kanuni yedek akçe ayrılamamasının etkisi ise kendisini TTK m.608/1 hükmü ile düzenlenen ortaklarının kâr payı hakkı üzerinde gösterecektir. Zira TTK m.519/1 hükmü uyarınca kanuni yedek akçelerin ayrılmaması halinde TTK m.608/1 hükmü ile kâr payı kararı alınması için gereken şart da sağlanamayacak ve genel kurul tarafından kâr payı dağıtım kararının alınması mümkün olmayacaktır. Buna karşın genel kurul tarafından gerekli şartlar sağlanmadan kâr payı dağıtım kararı verilmesi halinde ise söz konusu genel kurul kararının hükümsüzlüğü yoluna gidilebilecektir. Bu kapsamda limited şirketlerde genel kurul kararlarının butlanı ve iptali hususunda TTK m.622 hükmünün atfıyla anonim şirket genel kurul kararlarının butlanını düzenleyen TTK m.447/1 hükmü uygulama alanı bulabilecektir. Buna göre hükmün birinci fıkrasının c bendi uyarınca anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararları batıl olduğundan bir limited şirkette kâr payı dağıtımına ilişkin gerekli şartlar sağlanmadan verilen dağıtım kararının da sermayenin korunması hükümlerine aykırı olduğundan batıl sayılması gerektiği kanaatindeyiz. Nitekim esas sermaye sisteminde dağıtımlara ilişkin sınırlamalar kaynağını sermayenin iadesi yasağından almakta ve sermayenin korunması ilkesinin bir gereği olarak pay sahiplerine yapılacak kâr dağıtımlarının belirli şartlara bağlanması ile şirket alacaklılarının korunması amaçlanmaktadır.

TTK m.519 ikinci fıkrasında, birinci fıkrada belirtilen sınıra ulaşıldıktan sonra genel kanuni yedek akçeye eklenecek kalemler sayılmış olup, c bendinde, “pay sahiplerine yüzde beş oranında kâr payı öndendikten sonra, kârdan pay alacak kişilere dağıtılacak toplam tutarın yüzde onunun genel kanuni yedek akçeye ekleneceği” belirtilmiştir. Ancak nakdi sermaye ile kurulan bir limited şirkette ödenmiş sermaye söz konusu olamayacağı için birinci fıkraya göre yedek akçe ayrılamayacak ve dolayısıyla hükmün ikinci fıkrasının c bendine göre pay sahiplerine de yüzde beş oranında kâr payı ödenemeyecektir. Eğer ödenirse bu dağıtım TTK m.519 hükmüne aykırı olacağından haksız yere kâr payı alan ortaklar, TTK m.611 hükmü uyarınca kâr paylarını geri vermek zorunda kalacaklardır⁴⁷.

Limited şirketlerde kanun koyucu, kâr payının belirlenme esası bakımından anonim şirketlerden farklı bir anlayış benimsemiştir. Anonim şirketler bakımından TTK m.508 hükmü ile “esas sözleşmede aksine bir hüküm yoksa anonim şirketlerde kâr payının, pay sahibinin sermaye payı için şirkete yaptığı ödemelerle orantılı olarak hesap edileceği” düzenlenmiştir⁴⁸. Limited şirket ortaklarına dağıtılacak kâr payının belirlenmesi ise TTK m.608/2 hükmü ile düzenlenmiştir. Hükmüne göre,

“şirket sözleşmesi ile aksi öngörülmedikçe kâr payı, esas sermaye payının itibarı değerine oranla hesaplanacak ve ayrıca yerine getirilen ek ödeme yükümlülüklerinin tutarı da kâr payının hesaplanmasında itibarı değere eklenecektir”.

Hükümden de anlaşılacağı üzere kâr payının hesaplanması bakımından şirket sözleşmesinde farklı bir kural belirlenmediği sürece kâr payı, esas sermaye paylarının itibarı değerine oranla hesaplanacaktır. Bununla birlikte hüküm, ek ödeme yükümlülüklerinin tutarının kâr payı hesaplanmasına eklenebilmesi

⁴³ ŞENER, s.500.

⁴⁴ ŞENER, s.501. Nitekim, anonim şirketlerde haklı sebeple feshin düzenlendiği TTK m.531 hükmünün gerekçesinde “dağıtılan kâr payının sürekli azalmasının İsviçre öğretisinde haklı sebep sayıldığı” ifade edilmiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz. MİNELİLER, Zeynep: “Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirketlerin Haklı Sebeple Feshi”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 16(3), 2012, s.97.

⁴⁵ TTK m.519 hükmünün uygulamasına ilişkin bkz. GÜRBÜZ USLU, s.21 vd.

⁴⁶ BİLGECİ, s.251; PULAŞLI, s.16.

⁴⁷ BİLGECİ, s.251; PULAŞLI, s.16.

⁴⁸ GÜRBÜZ USLU, s.156. TTK m.508 hükmünün kâr payı bakımından daha isabetli ve limited ortaklığın yapısına daha uygun olduğu yönünde bkz. ŞENER, s.497.

için ifa edilmiş olma koşulunu da aramaktadır⁴⁹.

Dolayısıyla kanun koyucu anonim şirketlerde kâr payı hakkı bakımından pay sahibinin şirkete yaptığı ödemeleri dikkate alırken, limited şirketler bakımından esas sermaye payının itibari değerini esas almıştır. Doktrinde bu düzenlemenin altında yatan sebebin, kanun koyucunun limited şirket ortaklarının sermaye borcunu şirketin kuruluşunda ifa edeceğini varsayması olduğu ifade edilmiştir⁵⁰. Nitekim TTK'nın yürürlüğe girmesinden kısa bir süre sonra yürürlüğe giren 6335 sayılı Kanun ile değişiklik yapılmadan önce TTK m.585 hükmü uyarınca limited şirket, "ortakların limited şirket kurma iradelerini açıklayıp, sermayenin tamamını şartsız taahhüt etmeleri ve nakit kısmı hemen ve tamamen ödemeleri halinde" kurulmaktaydı. Dolayısıyla TTK m.608 hükmünde anonim şirketlerde olduğu gibi şirkete yapılan ödemenin esas alınacağı hususunun ayrıca belirtilmesine gerek kalmamıştı. Ancak 6335 sayılı Kanun'un⁵¹ 31. maddesi ile TTK m.585 hükmünde, "limited şirketlerin kuruluşunda esas sermaye pay bedellerinin ödenmesi, ödeme yeri, ifa borcu, ifa etmemenin sonuçları, bedelleri tamamen ödenmemiş payların devri hususlarında TTK'nın anonim şirketlere ilişkin hükümleri kıyasen uygulanacağı" şeklinde değişiklik yapılmıştır. Bu durumda limited şirketlerde sermaye paylarının ödenmesinde TTK m.344 hükmü uygulama alanı bulmuş ve ortaklar için nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin tamamını değil en az yüzde yirmibeşini tescilden önce ödemeleri zorunlu hale getirilmiştir. Böylece, TTK m.608 hükmü bakımından ortaklarca sermayenin tamamının şartsız taahhüt edildiği ve nakit kısmının şirketin kuruluşunda ödenmiş olduğu kabulü de ortadan kalkmıştır. Hükümde 7099 sayılı Kanun ile yapılan son değişiklikle ise limited şirketin kuruluşunda taahhüt edilen nakdi sermaye paylarının en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi koşulu da kaldırılmış olup, 6335 sayılı Kanun ile yapılan hatadan dönmek yerine bu hata adeta pekiştirilmiştir.

7099 sayılı kanun ile yapılan değişiklik neticesinde limited şirket ortaklarının kâr payı hakkından yoksun kalması, sermaye şirketlerinin doğasına da aykırı olduğunu belirtmekte fayda vardır. Zira sermaye şirketlerinde ortaklar, şirketin ticari faaliyetleri sebebiyle ortaya çıkan rizikolara sermayeleri oranında katlanmakta ve bu ticari faaliyetler neticesinde şirketten kâr payı almak amacı gütmektedirler. Ancak kanun değişikliği ile limited şirket ortakları 24 aylık bir süre boyunca herhangi bir rizikoya katlanmadıkları gibi kanun hükümlerinin uygulanamaması sebebiyle kâr payı alma haklarından da yoksun kalmaktadırlar.

IV. TTK M. 585 HÜKMÜNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN ESAS SERMAYE SİSTEMİ ÇERÇEVESİNDE ALACAKLILARIN KORUNMASINA ETKİSİ

A. Yasal Değişikliğin Limited Şirketlerde Esas Sermaye Sistemi Bakımından Değerlendirilmesi

TTK'nın limited şirketlere ilişkin hükümlerinin de anonim şirketlerde olduğu gibi esas sermaye sistemine dayandığı görülmekte ve bu hükümler ile başta alacaklılar olmak üzere menfaat sahiplerinin korunması amaçlanmaktadır. Nitekim anonim şirketlere ilişkin hükümlere benzer şekilde limited şirketler için de sermayenin oluşturulması ve korunması hükümleri, emredici bir şekilde kaleme alınmıştır⁵². Bu kapsamda şirket esas sermayesinin belirli (TTK m.573), asgari bir tutara sahip (TTK m.580) ve esas sözleşmede gösterilmesi zorunlu olup (TTK m.576/1.c), esas sermayenin artırılması ve azaltılması işlemleri belirli şartlara tabi kılınmıştır (TTK m.590, TTK m.592). Ayrıca sermayenin güvenli bir şekilde oluşturulması için aynı sermaye taahhüdüne ilişkin (aynı sermaye olabilecek unsurlar) sınırlamalar getirilmiştir (TTK m.581)⁵³. Sermayenin korunması ve pay sahiplerine iadesinin önlenmesi içinse yine sermayenin iadesi yasaklanmış (TTK m.601), kâr payı dağıtımı belirli şartlara bağlanmış (TTK m.608), esas sermaye ve ek ödemelere faiz yasaklanmış (TTK m.609), haksız alınan kâr paylarının geri verilmesine ilişkin yükümlülük düzenlenmiş (TTK m.611), şirketin kendi paylarını iktisabı belirli şartlarla sınırlandırılmış (TTK m.612) ve esas sermayenin kaybı ya da borca batık olma hallerine ilişkin olarak anonim şirket hükümlerine atıf yapılmıştır (TTK m.633).

Limited şirketlerde esas sermaye sisteminin kabulü, sistemin unsurlarının -anonim şirketlerde olduğu gibi- birbirine bağlılığını beraberinde getirmektedir. Eş deyişle esas sermayeye ilişkin emredici hükümlerde yapılan değişiklikler sistemin diğer hükümlerini de etkileyerek, alacaklılar bakımından bazı sonuçlar doğuracaktır. Ayrıca esas sermaye sisteminin temel amaçlarından birinin şirket ortakları ile alacaklılar arasında meydana gelen menfaat çatışmalarını dengelemek olduğu göz önünde

⁴⁹ Ek ödeme yükümlülüğünü yerine getirmiş olan ortağın alacağı kâr payı oranının da artış göstereceği yönünde bkz. AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s.458.

⁵⁰ ŞENER, s.497. "Son yapılan değişikliklerle ortakların, sermaye paylarının %25'ini peşin ödeme zorunluluğu kaldırıldığından, kâr payının hesaplanmasında sermaye borcunun ödenmesinin de dikkate alınması gerektiği" yönünde bkz. AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s.458.

⁵¹ RG: 30.06.2012; 28339.

⁵² ŞENER, s.233.

⁵³ Aynı sermaye taahhüdüne ilişkin getirilen sınırlandırılmaldan bir tanesi şahsi emek ve hizmet edimlerinin aynı sermaye olarak şirkete getirilememesi olup, bu konu gerek yabancı gerek Türk doktrinin de bazı teorik tartışmaları beraberinde getirmiştir.

Şahsi emek ve hizmet edimlerine ilişkin olarak Türk doktrininde, "söz konusu edimlerin nesnel bir şekilde değer biçilmesinin mümkün olmadığı, esas sermayenin belirlik niteliğiyle örtüşmediği, devredilebilir olmadığı, pay sahibinin şahsına sıkı sıkıya bağlı olmaları sebebiyle ifalarının riskli olduğu, hizmetin ifa edilememesi halinde dava ve icra takibinde bulunulamayacağı" ileri sürülmüştür. ÇAĞLAR, Hayrettin: "Anonim Şirketlerde Aynı Sermayeye Değer Biçilmesi", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 26 (2), 2010, s.36 vd; POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, p.487. Buna karşın eTTK döneminde şahsi emek ve hizmet edimlerinin sermaye olarak kabul edilemeyeceğine dair ileri sürülen bu gerekçelerin yerinde olmadığına ilişkin ayrıntılı açıklamalar için bkz. ÇONKAR, M. Halil: Anonim Ortaklıkta Aynı Sermaye, 1. Bası, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016, s.218 vd.

Mehaz İsviçre Hukuku'nda da bir malvarlığı unsuru ancak aktifleştirilebilir, devredilebilir, serbestçe tasarruf edilebilir ve nakde çevrilebilir ise aynı sermaye olarak taahhüt edilebilecektir. MEYER, Tobias: Gläubigerschutz durch Kapitalschutz: eine ökonomische und rechtsvergleichende Untersuchung der Schweizer Kapitalschutzvorschriften unter Berücksichtigung des Entwurfs zur Revision des Aktienrechts, Dike Verlag, Zürich/St.Gallen 2009, s.58.

bulundurulduğunda, sermayeye yönelik değişikliklerin bu dengeyi de dolaylı olarak etkilemesi mümkündür⁵⁴.

7099 sayılı Kanun’la limited şirketin kuruluşunda taahhüt edilen nakdi sermaye paylarının en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi koşulunun kaldırılması, şirketin kuruluşundan itibaren 24 aylık süre içerisinde sermayesiz bir şekilde faaliyet sürdürmesi ve esas sermaye sisteminin temel sütunlarından biri olan asgari sermaye zorunluluğunun alacaklılar aleyhine askıya alınması anlamına gelmektedir. Dolayısıyla esas sermaye sisteminin temel işlevleri göz önünde bulundurulduğunda biz ortaya çıkarılan bu durumun alacaklıların korunması bakımından bazı hukuki sorunlara yol açabileceği kanaatindeyiz.

B. TTK m.585 Hükmünde Yapılan Değişikliğin Alacaklıların Korunmasına Etkisi

7099 sayılı kanun ile limited şirketin kuruluşunda ortakların şirkete taahhüt ettikleri nakdi sermaye paylarının en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödemesi koşulunun kaldırılmasının alacaklılar bakımından en önemli sonucu şirket alacaklılarının şirket kuruluşundan itibaren 24 aylık süre boyunca nakdi sermaye oranında teminattan yoksun kalmasıdır. Zira esas sermaye sisteminde var olan geleneksel yaklaşıma göre şirket malvarlığında öz kaynağı temsil eden esas sermaye, alacaklılar bakımından bir teminat ve sorumluluk fonu (*Haftungsfond, Garantiefond-Theorie*) oluşturmaktadır⁵⁵. Çünkü sermaye şirketlerinde sınırlı sorumluluk ayrıcalığına sahip ortaklar, esas sermayenin güvenle oluşturulmasını sağlayan düzenlemeler sayesinde şirketi belirli bir miktar malvarlığı ile donatmakta ve bu malvarlığı alacaklılar lehine korumaktadır. Böylece alacaklılar da şirketin karşılaşılabileceği muhtemel zararlardan korunmakta ve riskin kendileri üzerine aktarımı şirket sermayesi oranında hafiflemektedir⁵⁶.

TTK m.585 hükmünde yapılan bu değişiklik, şirketin faaliyete başladığında karşılaşılabileceği ilk zararlar ve dolayısıyla alacaklıların alacaklarını temin edebilmeleri bakımından da bazı olumsuz sonuçlara yol açabilecektir. Zira, ticari faaliyetlerine yeni başlayan bir limited şirket, başlangıç aşamasında kâr elde etmekten ziyade bazı masraflara katlanacak ve erken iflas riski ile karşı karşıya kalabilecektir. Doktrinde şirkete taahhüt edilen nakdi sermayenin başlangıç aşamasında meydana gelebilecek bu gibi durumlara karşı bir tampon görevi (*Verlustpuffer, Buffer Function, Cushion*) üstlendiği ve şirketin finansmanını destekleyerek erken iflasın önüne geçilmesine yardımcı olduğu kabul edilmektedir⁵⁷. Dolayısıyla TTK m.585 hükmünde yapılan değişiklik ile şirketin kuruluş aşamasında alacaklılarına karşı olan borçlarını ödeyebilmesi için nakdi sermayeye duyduğu ihtiyacın karşılanması 24 ay boyunca ötelenmiş ve alacaklıların korunması da dolaylı biçimde zayıflatılmıştır.

Nakdi sermayenin şirketin kuruluş aşamasında şirkete getirilmemesi, ticari hayatın işleyişini ve başta alacaklılar olmak üzere menfaat sahiplerini olumsuz etkileyebilecektir. Zira şirketin kuruluşu esnasında pay bedellerinin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi koşulunun kaldırılması, her ne kadar girişimciler bakımından teşvik edici gözüktüğü de bu yükümlülüğün 24 ay boyunca ertelenmesi ciddiyyetten uzak veya hileli şirket kurma eğilimini de arttırabilecektir⁵⁸. Böylece piyasanın sağlıklı işleyişini olumsuz yönde etkileyecek ve piyasada zayıf konumda olan alacaklıların menfaatleri zedelenebilecektir⁵⁹.

Önceki başlıklarda incelediğimiz üzere 7099 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik TTK m.519 hükmünün uygulamasını da olumsuz yönde etkilediğinden alacaklıların korunmasında önemli bir role sahip olan sermayenin korunması ilkesine aykırı bir durum ortaya çıkarmaktadır. Nitekim kanuni yedek akçeler, kâr payı dağıtımlarını sınırlayarak bağlı malvarlığını oluşturmakta ve pay sahiplerine

⁵⁴ BEZZENBERGER, Tilman: Das Kapital Aktiengesellschaft: Kapitalerhaltung-Vermögensbindung Konzernrecht, Otto Schmidt, Köln 2005, s.72; MIOLA, Massi: “Legal Capital and Limited Liability Companies: the European Perspective”, European Company and Financial Law Review, 2(4), 2005, s.418. Esas sermaye sisteminin amaçları için ayrıca bkz. CAHN, Andreas: “Capital maintenance in German Company Law”, Institute for Law and Finance Working Paper Series No. 146, 2015; UMFÄHRER, Bernard: The Reform of European Legal Capital Rules: It’s Impact on UK and Austrian Company Law, Intersentia, Neuer Wissenschaftlicher Verlag, Antwerpen 2009, s.34; ÇONKAR, s.14; MERKT, Hanno: “Der Kapitalschutz in Europa ein rocher de bronze?”, Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht, 33(3-4), 2004, s.311 vd; DRYGALA, Tim: “Stammkapital heute – Zum veränderten Verständnis vom System des festen Kapitals und seinen Konsequenzen”, Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht 35/5, 2006, s.589 vd.

⁵⁵ KOLL-MÖLLENHOFF, Rainer: Das Prinzip des festen Grundkapitals im europäischen Gesellschaftsrecht: Kapitalaufbringung und -erhaltung im EU-Recht und in den Rechten Deutschlands, Frankreichs und Englands, Nomos, Baden-Baden 2005, s.45; SEVİ, s.52; ÇONKAR, s.14; MEYER, s.39; BAUER, s.115.

⁵⁶ Riskin aktarımı (dışallaştırılması), sınırlı sorumluluk ilkesinin bir sonucudur. Her ne kadar doktrinde alacaklıların ortaklara nazaran daha düşük oranda risk taşımaları gerektiği kabul edilmekte ise de alacaklılar, ortakların kâr beklentisiyle giriştiği riskli ticari faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan zarara katlanmak zorunda kalmaktadırlar. KIRCA/ŞEHİRALİ ÇELİK/MANAVGAT, s.261; UMFÄHRER, s.28; Riskin dışallaştırılmasının istenmeyen bir sosyal maliyet yarattığı yönünde bkz. EASTERBROOK, Frank H/FISCHER, Daniel R: “Limited Liability and the Corporation”, University of Chicago Law Review, 52 (1), 1985, s.103.

⁵⁷ KOLL-MÖLLENHOFF, s.45; SEVİ, s.53; COBE, Matondo: Der Gläubigerschutz in der Unternehmungsgesellschaft: eine funktionale Gegenüberstellung der Private Limited Company und der UG, Springer, Wiesbaden 2017, s.105; ÇONKAR, s.16; MEYER, s.39; PENTZ, Andreas/PRIESTER, Hans-Joachim/SCHWANNA, André: “Raising Cash and Contributions in Kind when forming a Company and for Capital Increases”, in Legal Capital in Europe, Lutter, Marcus (ed.), De Gruyter Recht, Berlin 2002, s.44; MIOLA, s.421.

⁵⁸ Nitekim şirket asgari sermayesi, bu tip girişimlere karşı bir ciddiyet eşiği görevi (*Seriositätsschwelle, Threshold for seriousness*) üstlenmektedir. Buna göre kanun koyucu tarafından belirlenen asgari sermayenin şirkete getirilme zorunluluğu; özensiz, hileli veya suç oluşturacak şekilde şirketlerin kurulmasını önlerken, bir şirket kurma niyetinde olanları da daha ihtiyatlı davranmaya sevk etmektedir. SEVİ, s.55; ÇONKAR, s.23; MEYER, s.42; KOLL-MÖLLENHOFF, s.48; PENTZ/PRIESTER/SCHWANNA, s.46; ARMOUR, John: “Share Capital and Creditor Protection: Efficient Rules for a Modern Company Law”, The Modern Law Review, 63(3), 2000, s.365; MIOLA, s.421.

⁵⁹ Alacaklıların şirket karşısındaki konumları bakımından sınıflandırılmasına ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. DEMİR, Aybüke: Anonim Şirketlerde Esas Sermaye Sisteminin Sürdürülebilirliği, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara 2021, s.53 vd.

yapılacak olan dağıtımları sermayenin korunması ilkesinin bir gereği olarak alacaklılar lehine sınırlamaktadır⁶⁰. Genel kanuni yedek akçelerin sermayenin korunması ilkesine hizmet ettiği TTK m.519/3 hükmünden de anlaşılmaktadır. Hükme göre “genel kanuni yedek akçeler, sermayenin veya çıkarılmış sermayenin yarısını aşmadığı takdirde sadece zararların kapatılmasında, işlerin iyi gitmediği zamanlarda işletmeyi devam ettirmeye, işsizliğin önüne geçmeye elverişli önlemler alınması için kullanılacaktır”.

Öte yandan TTK m.585 hükmünde yapılan değişiklik her ne kadar sermayenin korunması ilkesi ve dolayısıyla alacaklıların korunması anlayışına ters düşse de; TTK m.580 hükmü ile limited şirketlere ilişkin en az sermaye tutarının on bin Türk lirası olarak belirlenmesi sebebiyle şirket esas sermayesinin ödenmiş olmasının şirketi ve alacaklıları ne ölçüde koruyabildiği de tartışmalıdır. Söz konusu bu tartışma konumuz kapsamını aşmakla birlikte, günümüz enflasyon koşullarında herhangi bir şirketin ticari faaliyetlerinin çapı göz önünde bulundurulduğunda on bin Türk Lirası tutarındaki asgari sermayenin üstlenmesi gereken işlevleri verimlilikle yerine getirebileceğini söylemek mümkün değildir. Dolayısıyla 7099 sayılı kanun ile yapılan değişiklik sonucunda alacaklıların halihazırda var olan verimli bir korumadan yoksun kaldığını da söyleyemeyiz.

C. Alternatif Bir Çözüm Önerisi Olarak Mütessesbis Ortaklığın (Unternehmergeellschaft) Kabulü

7099 sayılı Kanun ile kanun koyucunun limited şirketlerin kuruluşunu kolaylaştırma eğilimi ve girişimcilerin teşvik edilmesi amacı göz önünde bulundurulduğunda, Alman hukukunda limited şirketin bir alt türü olan mütessesbis ortaklık (Unternehmergeellschaft)/mini-GmbH şirket türüne değinmekte fayda görmekteyiz. Nitekim mütessesbis ortaklık türüne benzer bir şirketin ihdası, 7099 sayılı Kanun’un uygulaması ile ortaya çıkan sonuçlar bakımından menfaat sahiplerinin haklarının zedelenmeyeceği alternatif bir çözüm olabilecektir⁶¹.

2008 yılında Alman Limited Şirketlerinin Modernleştirilmesi ve İhlallerle Mücadele Kanunu (Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen-MoMiG)⁶² ile Alman hukukuna kazandırılan ve mini-GmbH olarak da tanımlanan mütessesbis ortaklık, klasik anlamda limited ortaklıklara nazaran daha az miktarda asgari sermaye ile kurulmaktadır⁶³. Bu kapsamda GmbHG §5a/1 hükmü ile düzenlenmiş olan mütessesbis ortaklığın asgari sermayesi 1 Euro, azami sermayesi ise ancak 24.999 Euro olabilecektir⁶⁴. Bununla birlikte şirketin faaliyet esnasında azami sermaye miktarının aşılması halinde mütessesbis ortaklık kanunen klasik anlamda limited şirkete dönüşebilmektedir⁶⁵.

Son derece düşük bir sermaye ile kurulabilen bu şirketler bakımından Alman Limited Ortaklıklar Kanunu (Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung-GmbHG)⁶⁶ ile koruyucu hükümler sevk edilmiştir. Buna göre mütessesbis ortaklığın, yıllık kârının dörtte biri yedek akçe olarak ayrılmalı, şirket faaliyetleri belirli bir unvan ile yürütülmeli⁶⁷ ve olası ödeme yeterliliğinin kaybında genel kurulun toplantıya çağırılmasıdır (GmbHG §5a).

Türk hukuku bakımından da limited şirketlerde mevcut durumun değiştirilmesinden ziyade; Alman Hukuku’nda kabul edilmiş olan mütessesbis ortaklığın hukukumuzda kazandırılmasının uygulama bakımından yararlı olabileceği kanaatindeyiz. Bu kapsamda Türk Hukuku’nda limited şirketin bir alt türü olarak tanımlanan mütessesbis ortaklıklar için sınırlı sorumluluk ilkesi varlığını devam ettirmekle birlikte en az sermaye miktarı 1 TL olarak belirlenebilecektir. Ayrıca sermayenin belirli bir miktara ulaşması halinde ortaklığın klasik anlamda limited şirkete dönüşmesi, ortaklığın

⁶⁰ Esas sermaye sisteminin bir gereği olarak limited şirket tarafından ortaklara yapılacak dağıtımların sınırlandırılmasının temel amacı, şirketin malvarlığı unsurlarının ortaklar ve müdürlerle keyfi olarak aktarılması suretiyle alacaklıların ve pay sahiplerinin menfaatlerinin zarar görmesini engellemektir. Ayrıca pay sahipleri arasındaki eşitliğin de korunması amaçlanmaktadır. Esas sermaye sisteminde dağıtımın sınırlandırılmasına ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. DEMİR, s.125 vd.

⁶¹ Aynı yönde bkz. KARA, Etem/KAYIHAN, Şaban: “AB Şirketler Hukuku Açısından Türk Hukukunda Asgari Sermaye”, BATİDER 32(2), 2016, s.91.

Konuya ilişkin bir diğer çözüm önerisi ise Pulaşlı tarafından öne sürülmüştür. Yazara göre, TTK m.585 hükmü, eTTK dönemine benzer şekilde, “nakden taahhüt edilen pay bedellerinin %25’inin tescilden itibaren en geç üç ay içinde ödenmesi gerekir” şeklinde değiştirilirse, şirketin kendi payını iktisap etmesi hariç diğer hukuki sorunların ortaya çıkması engellenecek ve aynı zamanda hukuki güvenlik de sağlanmış olacaktır⁶¹. Biz de bu görüşe katılmaktayız. Zira ortaklar tarafından pay bedellerinin ödenmesine ilişkin süre kısaltıldığı takdirde TTK m.519 hükmü uyarınca kanuni yedek akçe ayrılması mümkün olduğundan, ortaklara da ilk kâr payı ödemesi yapılabilecektir. Yazar tarafından ayrıca, TTK m.585/1 hükmünün mevcut şekliyle korunması halinde hükme, “bu durumda, şirketten alacağını alamayan alacaklılar, taahhüt ettikleri pay tutarları kadar ortaklara başvurabilirler” ibaresinin eklenmesi öne sürülmüşse de kendisinin de vurguladığı üzere bu durum, sermaye şirketlerinde kabul edilmiş olan sınırlı sorumluluk ilkesi ile bağdaşmayacaktır. PULAŞLI, s.19.

⁶² Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen vom 23. Oktober 2008 (BGBl. I S. 2026).

⁶³ Konuya ilişkin olarak ayrıca COBE, s.3; PULAŞLI, s.6; KARA/KAYIHAN, s.83; ŞENER, s.111 vd.

⁶⁴ ENGELHARDT, Clemens: Gesellschaftsrecht, Grundlagen und Strukturen, Springer, Wiesbaden 2018, s.11; LANFERMANN, Georg/RICHARD, Marc: “Kapitalerschutz der Europäischen Privatgesellschaft”, Betriebs-Berater 2008, Heft 30, s.1611; DAVIES, Paul/HOPT, Klaus J./NOWAK, Richard/SOLINGE, Gerard: Corporate Boards In Law And Practice: A Comparative Analysis In Europe, Oxford University Press, Oxford 2013, s.266 vd. GmbHG § 5a/2 hükmü uyarınca bu ortaklığa aynı sermaye getirilmesi mümkün değildir. Mütessesbis ortaklık bakımından şirketin sermayesiz olarak kurulması söz konusu olmayıp, sermaye teşkilinin şart olduğu yönünde bkz. ŞENER, s.112; COBE, s.114.

⁶⁵ Bu durumda tür değiştirme prosedürünün uygulanması gerekmez. Bununla birlikte her ne kadar bir mütessesbis ortaklığın limited şirkete kanunen dönüşmesi mümkünse de bir limited şirketin mütessesbis ortaklığa kanunen dönüşebilmesi söz konusu değildir. ŞENER, s.115; COBE, s.120.

⁶⁶ Deutscher Bundestag 15. Wahlperiode, 14.06.2005-15/5673.

⁶⁷ GmbHG § 5a hükmü uyarınca Alman mütessesbis ortaklığın ticaret unvanının, mütessesbis ortaklık anlamına gelen “Unternehmergeellschaft (Haftungsbeschränkt = Sınırlı Sorumlu)” veya “UG (Haftungsbeschränkt)” ibarelerini içermesi gerekmektedir.

ticari faaliyetlerini belirli bir unvan ile yürütme zorunluluğu, yedek akçe ayrılması ve ödeme yeterliliğinin kaybında genel kurulun toplantıya çağırılması zorunluluğu gibi koruyucu hükümler de uyarlanabilecektir.

Böylece 7099 sayılı Kanun ile ortakların şirkete taahhüt ettikleri nakdi sermaye paylarının en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödemesi koşulunun kaldırılmasına yönelik yapılan değişiklikten dönülebilecek ve başta kâr payı dağıtılması olmak üzere pay sahipliği hakları bakımından ortaya çıkan hukuki sorunlar bertaraf edilebilecektir. Bununla birlikte daha az sermaye miktarı ile kurulabilen bir şirket türünün hukukumuza kabulü ile limited ortaklıklar için öngörülmüş olan mevcut asgari sermaye miktarı yeni girişimciler engellenmeden enflasyon oranında arttırılabilecektir. Ayrıca bu şirket ile hukuki işlem yapan alacaklılar da mevcut koruyucu hükümler sayesinde şirketin klasik bir limited şirketten daha düşük bir miktarda esas sermaye ile kurulduğu ve bu sebeple asgari sermayeden beklenen teminat işlevinin var olmadığı bilgisini edinebileceklerdir⁶⁸.

V. SONUÇ

Limited şirketin kuruluşunda 7099 sayılı Kanun ile ortakların şirkete taahhüt ettikleri nakdi sermaye paylarının en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödemesi koşulunun kaldırılması, yalnızca bir yükümlülüğün belirli bir süre askıya alınmasından ibaret olmayıp; esas sermaye sistemi üzerine inşa edilmiş olan koruyucu hükümleri etkilemekte, sermaye ile amaçlanan işlevlerin faydasını azaltmakta, alacaklılar ve pay sahiplerinin menfaatlerini de zedelemektedir⁶⁹. Dolayısıyla gerek şirket tüzel kişiliği, gerekse pay sahipliği hakları ve alacaklıların menfaatlerine ilişkin herhangi bir önlem alınmadan doğrudan böyle bir değişiklik yapılması isabetli olmamıştır.

Mevcut durumda limited şirketin nakdi sermaye ile kurulması halinde ortakların şirketin kuruluşundan itibaren ilk 24 aylık süre boyunca sermaye paylarını ödeme yükümlülüğü söz konusu olmadığından, kanuni yedek akçelerin ayrılmasını emredici olarak düzenleyen TTK m.519 hükmü uygulanamamakta ve dolayısıyla TTK m.608 hükmü uyarınca limited şirket ortaklarına ilk kâr payı ödemesi yapılamamaktadır.

Öte yandan TTK m.580 hükmünde limited şirketlere ilişkin en az sermaye tutarının on bin Türk lirası olduğu göz önünde alındığında ertelenen miktarın son derece sembolik kaldığı da açıktır. Dolayısıyla komisyonca limited şirketlerin kuruluşunu kolaylaştırmaya yönelik bu değişiklik, bugünkü piyasa koşullarında alacaklılar bakımından minör bir etkiye sahip olmakla birlikte, pay sahipliği hakları bakımından majör bir etki göstermektedir.

Sonuç olarak TTK m.585 hükmünde yapılan değişiklik, limited şirketlerde kâr payı dağıtılması esnasında karışıklıklara yol açtığı gibi sermaye şirketlerinin dayandığı temeller ve koruduğu menfaatler bakımından da talihsiz sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla limited şirketlerin kuruluşunun kolaylaştırılmasından ziyade; Alman hukukunda ihdas edilmiş korucuyu hükümler de dikkate alınarak girişimcilerin teşvik edildiği, Türk hukukuna uygun yeni bir şirket türünün kabulüne kapı aralanması gerektiği kanaatindeyiz⁷⁰.

Yazar Beyanı | Author's Declaration

Mali Destek | Atıf Şekli: Yazar Aybüke DEMİR YEŞİLBAĞ, bu çalışmanın araştırılması, yazarlığı veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır. | Aybüke DEMİR YEŞİLBAĞ who is the author of this paper has not received any financial support for the research, authorship, or publication of this study.

Yazarların Katkıları | Authors's Contributions: Bu makale yazar tarafından tek başına hazırlanmıştır. | This article was prepared by the author alone.

Çıkar Çatışması/Ortak Çıkar Beyanı | The Declaration of Conflict of Interest/Common Interest: Yazar tarafından herhangi bir çıkar çatışması veya ortak çıkar beyan edilmemiştir. | No conflict of interest or common interest has been declared by the author.

Etik Kurul Onayı Beyanı | The Declaration of Ethics Committee Approval: Çalışmanın herhangi bir etik kurul onayı veya özel bir izne ihtiyacı yoktur. | The study doesn't need any ethics committee approval or any special permission.

Araştırma ve Yayın Etiği Bildirgesi | The Declaration of Research and Publication Ethics: Yazar, makalenin tüm süreçlerinde İnÜHFD'nin bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyduğunu ve verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığını, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde İnÜHFD'nin ve editör kurulunun hiçbir sorumluluğunun olmadığını ve bu çalışmanın İnÜHFD'den başka hiçbir akademik yayın ortamında değerlendirilmediğini beyan etmektedir. | The author declares that she complies with the scientific, ethical, and quotation rules of InULR in all processes of the paper and that she does not make any falsification of the data collected. In addition, she declares that Inonu University Law Review and its editorial board have no responsibility for any ethical violations that may be encountered, and that this study has not been evaluated or published in any academic publication environment other than Inonu University Law Review.

⁶⁸ ŞENER, s.112; COBE, s.16. Buna karşın Pulaşlı, "şirketin ticaret unvanına "sermayesi ödenmemiş" gibi bir ibarenin eklenmesinin, bu şirketin ticari itibarını oldukça düşüreceğinden ve ayrıca taahhüt edilen pay bedellerinin en az tutarlarının ödenmesinden sonra unvan değişikliği nedeniyle de esas sözleşmenin değiştirilmesini gerektirdiğinden pek tavsiye edilecek bu önlem olmadığını" ifade etmiştir. PULAŞLI, s.19.

⁶⁹ Aynı görüş için bkz. BİLGEÇ, s.254; PULAŞLI, s.17.

⁷⁰ KARA/KAYIHAN, s.92; ŞENER, s.111 vd.

KAYNAKÇA

- AKINCI, Elif: “Tarihsel Perspektifte Limited Şirket Kavramı”, İstanbul Hukuk Mecmuası, 76(2), 2018, s.481-502.
- ARMOUR, John: “Share Capital and Creditor Protection: Efficient Rules for a Modern Company Law”, The Modern Law Review, 63(3), 2000, s.355-378.
- ARSLANLI Halil/DOMANİÇ, Hayri: Limited Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Cilt 3, Temel Yayınları, İstanbul 1989.
- ARSLANLI, Halil: Anonim Şirketler, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1959.
- AYHAN, Rıza/ÇAĞLAR, Hayrettin/ÖZDAMAR, Mehmet: Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 3. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- AYTUĞAR, Bilge: “Anonim Şirketlerde Kâr Payı ve Kâr Payı Avansı Dağıtım Hakkında 7244 Sayılı Kanun İle Öngörülen Tedbirler”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 11(2), 2020, s.396-410.
- BAUER, Marcus: Gläubigerschutz durch eine formelle Nennkapitalziffer - Kapitalgesellschaftsrechtliche Notwendigkeit oder überholtes Konzept?, Peter Lang, Frankfurt am Main 1995.
- BEZZENBERGER, Tilman: Das Kapital Aktiengesellschaft: Kapitalerhaltung-Vermögensbindung Konzernrecht, Otto Schmidt, Köln 2005.
- BİLGEÇ, Hakan: “7099 Sayılı Kanun İle Yapılan Limited Şirkette Nakdi Sermaye Payının Ödenmesine İlişkin Değişiklik Ortakların Oy Ve Kâr Payı Hakları Üzerindeki Etkileri”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 32(143), 2019, s.235-56.
- CAHN, Andreas: “Capital maintenance in German Company Law”, Institute for Law and Finance Working Paper Series No. 146, 2015.
- COBE, Matondo: Der Gläubigerschutz in der Unternehmungsgesellschaft: eine funktionale Gegenüberstellung der Private Limited Company und der UG, Springer, Wiesbaden 2017.
- ÇAĞLAR, Hayrettin: “Anonim Şirketlerde Aynı Sermayeye Değer Bıçılması”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 26(2), 2010, s.35-56.
- ÇONKAR, M. Halil: Anonim Ortaklıkta Aynı Sermaye, 1. Bası, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- ÇOŞTAN, Hülya: “Limited Şirkette Oyda İmtiyazlı (!) Paylar ve İmtiyazlı Paylar”, Ankara Barosu Dergisi, 4, 2012, s.77-90.
- DAVIES, Paul/HOPT, Klaus J./NOWAK, Richard/SOLINGE, Gerard: Corporate Boards In Law And Practice: A Comparative Analysis In Europe, Oxford University Press, Oxford 2013.
- DEMİR, Aybüke: Anonim Şirketlerde Esas Sermaye Sisteminin Sürdürülebilirliği, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara 2021.
- DİNÇ, Serhan: “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketin Unsurları İle Limited Şirketlerde Pay ve Ortak Kavramları”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, (29), 2017, s.135-66.
- DRINKUTH, Henrik: Die Kapitalrichtlinie- Mindest- oder Höchstnorm?, O. Schmidt, Köln 1998.
- DRYGALA, Tim: “Stammkapital heute – Zum veränderten Verständnis vom System des festen Kapitals und seinen Konsequenzen”, Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht 35/5, 2006, s.587-637.
- EASTERBROOK, Frank H/FISCHER, Daniel R: “Limited Liability and the Corporation”, University of Chicago Law Review, 52(1), 1985, s.103-104.
- ENGELHARDT, Clemens: Gesellschaftsrecht, Grundlagen und Strukturen, Springer, Wiesbaden 2018.
- GÜRBÜZ USLUEL, Aslı E: Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kâr Payı Alma Hakkı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2016.
- KARA, Etem/KAYIHAN, Şaban: “AB Şirketler Hukuku Açısından Türk Hukukunda Asgari Sermaye”, BATİDER 32(2), 2016, s.75-96.
- KARAYALÇIN, Yaşar: “Mecburi-Kanuni Yedek Akçeler ve Kullanılması”, BATİDER, 4(3), 1968, s.407-419.
- KIRCA, İsmail/ŞEHİRALİ ÇELİK, Feyzan H/MANAVGAT, Çağlar: Anonim Şirketler Hukuku, C.2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2016.
- KOLL-MÖLLENHOFF, Rainer: Das Prinzip des festen Grundkapitals im europäischen Gesellschaftsrecht: Kapitalaufbringung und -erhaltung im EU-Recht und in den Rechten Deutschlands, Frankreichs und Englands, Nomos, Baden-Baden 2005.
- LANFERMANN, Georg/RICHARD, Marc: “Kapitalschutz der Europäischen Privatgesellschaft”, Betriebs-Berater 2008, Heft 30, s.1610-1614.
- MERKT, Hanno: “Der Kapitalschutz in Europa ein rocher de bronze?”, Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht, 33(3-4), 2004, s.305-323.
- MEYER, Tobias: Gläubigerschutz durch Kapitalschutz: eine ökonomische und rechtsvergleichende Untersuchung der Schweizer Kapitalschutzvorschriften unter Berücksichtigung des Entwurfs zur Revision des Aktienrechts, Dike Verlag, Zürich/St.Gallen 2009.
- MIOLA, Massi: “Legal Capital and Limited Liability Companies: the European Perspective”, European Company and Financial Law Review, 2(4), 2005.
- MİNELİLER, Zeynep: “Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirketlerin Haklı Sebep Feshi”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 16(3), 2012, s.95-118.
- MOROĞLU, Erdoğan: Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı Oniki Levha Yayınları, İstanbul 2015.
- MOSCH, Jan Christoph: Kapitalschutz ohne Kapital. Die Haftung der Gesellschafter am Beispiel der englischen Private Limited Company und der Europäischen Privatgesellschaft (EPG/SPE) bei IFRS-Bilanzierung, Duncker & Humblot, 2013.
- PENTZ, Andreas/PRIESTER, Hans-Joachim/SCHWANNA, André: “Raising Cash and Contributions in Kind when forming a Company and for Capital Increases”, in Legal Capital in Europe, Lutter, Marcus (ed.), De Gruyter Recht, Berlin 2002, s.42-75.

- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin: Ortaklıklar Hukuku I, 15. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021.
- PULAŞLI, Hasan: “Sermayesiz Sermaye Şirketi ile Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar ve Bunlara Karşı Alınması Gereken Hukuki Önlemler”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 34(2), 2018.
- PULAŞLI, Hasan: Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- SENGİR, Turgut: “Anonim Ortaklarda Kâr Payı Hakkı”, BATİDER, VII(I), 1973, s.77-86.
- SEVİ, Ali Murat: Anonim Ortaklıkta Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasağı, Seçkin Yayınları, Ankara 2013.
- SIFFERT, Rino/MARC, Pascal Fischer/MARTIN Petrin: GmbH-Recht: Revidiertes Recht der Gesellschaft mit Beschränkter Haftung (Art 772-827 OR), Stämpfli, Bern 2008.
- ŞENER, Oruç Hami: Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara 2017.
- TÜRK, Ahmet: “Anonim Ortaklıkta Gizli Yedek Akçeler”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 4(2), 2002, s.173-233.
- UMFAHRER, Bernard: The Reform of European Legal Capital Rules: It’s Impact on UK and Austrian Company Law, Intersentia Neuer Wissenschaftlicher Verlag, Antwerpen 2009.
- VEIL, Rüdiger: “Capital Maintenance- The Regime of the Capital Directive versus Alternative Systems”, in Legal Capital in Europe, Lutter, Marcus (ed.), De Gruyter Recht, Berlin 2002, s.75-94.
- YANLI, Veliye: “Yeni Ticaret Kanunu ve Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı”, BATİDER, 30 (1), 2014, s.5-32.

Elektronik Kaynaklar:

- https://ticaret.gov.tr/data/61d2a12f13b8761d788ed2a2/2021%20Y%C4%B1%C4%B1%20Aral%C4%B1k%20Ay%C4%B1%20Veri%20B%C3%BClteni_3.pdf (Erişim: 11.03.2022)
- <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss518.pdf> (Erişim: 08.04.2022).
- <https://www.ticaretkanunu.net/gerekce/> (Erişim: 07.09.2022).